

Norske leger mot atomvåpen

Medisinsk fredsutdanning i Norge

Folkebevegelse for atomnedrustning

Varige virkninger av krigen på helsesituasjonen i Irak

*Norsk avdeling av International Physicians
for the Prevention of Nuclear War (IPPNW)*

Berørthet og engasjement

Jordskjelvet og flodbølgen i Sørøst-Asia i jula har preget oss og mediene ved inngangen til det nye året. En svær naturkatastrofe som tok livet av mer enn 250 000 mennesker i Asia, inkludert kanskje 100 nordmenn. Millioner ble rammet. Sjelden har konsekvensene i form av menneskelig lidelse og død etter en naturkatastrofe nådd oss så påtrengende. Vi er blitt berørt og engasjert til å bidra med å hjelpe ofrene.

Noen refleksjoner etter dette:

”Selv ikke overfor en flodbølge er vi hjelpesløse og sårbare. Antall omkomne vil i stor grad avhenge av evne og vilje til å bruke ressurser på en beredskap” skriver lege Mads Gilbert i en kronikk i Aftenposten 6.januar i år. Gilbert beskriver hvordan rike land har ressurser til å beskytte seg og begrense skadene ved naturkatastrofer, og konkluderer med at vi må gi fattige land samme grad av beskyttelse som vi selv tar for gitt. Også i forhold til naturen er det forskjell på fattig og rik!

Ødeleggelsene på Sumatra er av flere

blitt sammenliknet med Hiroshima etter atombomben. Det er lenge siden befolkninger er blitt berørt og engasjert i samme grad i forhold til potensielle skader av atomvåpen. Samtidig vet vi at dagens bomber er et tusentalls mer ødeleggende enn Hiroshimabomben.

Overfor naturkreftene er det på en måte lettere å føle solidaritet og kollektivt ansvar for hverandre enn overfor de katastrofer som mennesker kan skape. I kampen mot atomvåpen får stater og politiske grupper fort kompliserende allianser - forsvarspolitisk eller økonomisk.

Vårt budskap er at atomvåpenes forferdelse kan forebygges og må forebygges.

Vi er gått inn i et nytt år. 2005 har viktige milepæler i dette arbeidet. Tilsynskonferansen for ikke-spredningsavtalen (NPT; Non-Proliferation Treaty) i New York i mai sees på som et være eller ikke være for ikke-spredningsregimet. Vi må mobilisere våre politikere, kollegaer og folk flest til å ha en mening

om dette og si ifra. Atomvåpenstatene må ta sitt ansvar for ikke å spre teknologien videre og å avvikle sine våpen. Den staten som går foran med et godt eksempel i dette tar et skritt for menneskeheten.

I august skal 60-årsdagene for bombene i Hiroshima og Nagasaki markeres. Så lenge våpnene eksisterer og dessverre utvikles videre, kan vi ikke glemme.

På en måte gir det et håp å se at folk lar seg berøre og engasjere for andre – måtte dette engasjementet også kunne mobiliseres i vår forebyggende kamp ikke bare når ulykken er ute.

Flytteplaner?

Dersom du i den nærmeste fremtid kommer til å endre adresse, vennligst gi beskjed til NLA-medlemsarkiv v/Ingvild Fossgard Sandøy, Mindev 81, 5073 Bergen, eller via e-post: ingvild.sandoy@cih.uib.no

Navn: _____

Nåværende adresse: _____

Ny adresse: _____

Fyll ut denne slippen og send den til medlemsarkivet. (Dersom du ikke ønsker å klippe i bladet er det selvsagt mulig å kopiere denne notisen.)

Medlemsbladet for
Norske leger mot atomvåpen

ISSN 0808 2111

Redaksjonen:
Trygve Berge og Torbjørn Hugo

Adresse:
Selvbyggerveien 84
0591 OSLO
Tlf: 21699261/97151951
medlemsbladet@legermotatomvåpen.no

NLAs sekretariat:
Leder:
Tordis Høifødt
Avd. for Psykiatrisk forskning og
fagutvikling, UNN, 9291 Tromsø
Tlf 77627535, fax 77627530
Priv. Kveldstuav. 7, 9013 Tromsø
Tlf. 77699873(p), 95934119 (mobil)
email: tordis.hoifodt@unn.no

IPPNW Central Office
727 Massachusetts Avenue
MA 02139-3323, USA
Tlf. 617-868-5050, fax 617-8682560
E-mail: ippnwbos@ippnw.org
Ex.dir. Michael Christ: mchrist@ippnw.org

NLAs hjemmeside:
www.legermotatomvåpen.no

IPPNWs hjemmeside: www.ippnw.org

Medlemskontingent, priser:
Leger: 300,-
Studenter: 100,-
Postgirokonto: 30601767089

Trykkes av Allkopi, C. Sundts gate 36,
Bergen, i 1200 eksemplarer.

Innhold

<i>Varige virkninger av krigen på helsesituasjonen i Irak</i>	<i>side 4</i>
<i>A Nuclear Tsunami</i>	<i>side 5</i>
<i>Fra atomopprustning til nedrustning</i>	<i>side 6</i>
<i>Medisinsk fredsutdanning i Norge - en mulighet for NLA?</i>	<i>side 8</i>
<i>Fredsprisen til Wangari Maathai</i>	<i>side 10</i>
<i>IPPNW i Europa</i>	<i>side 10</i>
<i>Gi en skattefri gave til IPPNW og NLA</i>	<i>side 11</i>
<i>Folkebevegelse for atomnedrustning - våg å forberede en atomvåpenfri verden!</i>	<i>side 12</i>
<i>NWIP-delegasjon til USA</i>	<i>side 14</i>
<i>Årsrapporter fra studentgruppene</i>	<i>side 16</i>
<i>Årsrapport 2004 for NLA</i>	<i>side 17</i>

Redaksjonen flyttet til Oslo

Frå og med denne utgåva har underteikna fått med seg endå ein student i redaksjonen, Torbjørn Hugo. Etter litt endringer av den grafiske profilen i dette og forrige nummer vert nok neste nummer meir forutsigbart.

Årsmøtet 2005 nærmar seg, og ein stor del av denne utgåva utgjer derfor årsmeldinga frå året som har gått. Dessutan kan du lese spanande artiklar om blant anna fredsmedisin og ikke-spredningsavtalen.

Ikkespredningsavtalen (NPT) og dens framtid vert ei viktig sak for NLA og IPPNW fram mot tilsynskonferansen i New York i mai. Auka merksemd rundt denne saka blant beslutningstakarane vil kunne bidra til at avtalen vert fornya og forhåpentlegvis forbetra.

Eg vil til slutt oppfordre alle lesarar til å gi tilbakemelding til underteikna eller leiari i NLA på arbeidet vårt, slik de ser gjennom eit leserbrev på side 4. Meininger og innspel frå medlemmane skal me ta med oss når me diskuterer framtida både til medlemsbladet og til organisasjonen meir generelt.

Helsing frå redaktøren
Trygve

Varige virkninger av krigen på helsesituasjonen i Irak

Amerikanske, britiske og irakiske myndigheter har enda ikke villet innrømme omfanget av lidelsene den siste krigen har påført den irakiske befolkningen. En studie publisert i det medisinske tidsskriftet The Lancet i oktober 2004 anslår at 100.000 irakere er omkommet som et resultat av invasjonen i 2003.

Ingvild Fossgard Sandøy

Stipendiat

*Senter for internasjonal helse, UiB
ingvild.sandoy@cih.uib.no*

Den britiske medisinske fredsorganisasjonen Medact publiserte 30.11.2004 en grundig rapport som analyserer årsakene til disse dødsfallene og kommer med forslag til hvordan vedvarende lidelser kan forhindres og forebygges. Rapportens sammendrag er nå oversatt til norsk og finnes på www.legermottatomvåpen.no. Den fullstendige rapporten på engelsk er tilgjengelig på www.medact.org, eller kan fås i trykt utgave ved å kontakte undertegnede.

Krigen i 2003 forverret helseproblemene som allerede var skapt av tidligere kriger, tyrannisk styre og sanksjoner. Konflikter, kriminalitet, sosial ulikhet, mangel på demokratiske prosesser, politisk ustabilitet, tilstedeværelse av fremmede militære styrker og sviktende infrastruktur bidrar til å bremse gjenoppbyggingen av et

velfungerende helsevesen.

Den evidensbaserte rapporten analyserer virkningene av krigen i Irak i 2003 på helse, helsevesen, nødhjelp og gjenoppbygging. Helsesituasjonen er forverret av sammenbrudd i infrastruktur og helsesystem, økning av fattigdom, arbeidsløshet og avbrutt skolegang. Skadevirkningene av krigen kan derfor ikke bare måles i antall døde og sårede.

Rapporten bygger på Medacts to tidligere rapporter (fra 2002 og 2003) om helsesituasjonen i Irak. Disse fikk mediaoppmerksomhet over hele verden. Denne siste rapporten forsøker på nytt å skape debatt om helsevirkningene av konflikter, spesielt med fokus på Irak. Rapporten gir en oversikt over det irakiske helsevesenet per i dag og hva som står i veien for å yte gode helsetjenester. Den analyserer dessuten utfordringene irakiske myndigheter står overfor når de skal gjenskape et helsevesen for alle.

Barnedødeligheten har steget både på grunn av kamphandlinger, økning av smittsomme sykdommer (bl.a. diare, akutte luftveisinfeksjoner og tyfoidfeber) og mangel på tilgang til kompetent hjelp under barnefødsler. Irak hadde allerede før den siste krigen høy dødelighet blant barn og voksne.

Familievold, mishandling av barn og ektefelle, samt gatevold øker i konflikt-situasjoner og perioden like etterpå. De psykososiale traumene som det irakiske folket har opplevd skaper grobunn for mer vold.

Rapporten anbefaler at en uavhengig kommisjon skaffer oversikt over det nøyaktige tallet på døde og sårede, samt kartlegger helsetilstanden i Irak. Okkupasjonsstyrkene oppfordres til å beskytte sivilbefolkning og sikre tilgangen deres til helsetjenester i områder der det fortsatt foregår kamphandlinger.

Leserbrev

Har du sterke meninger om organisasjonens satsningsområde eller profil, så utfordrer redasjonen deg til å bidra i debatten. Vi har mottatt dette leserbrevet fra Fredrikstad, og vi tar gjerne imot flere kommentarer og innspill til både medlemsbladet og organisasjonens arbeid forøvrig.

Morten Ljosland

Fredrikstad

Jeg har akkurat betalt kontingent til NLA for nte gang siden jeg ble medlem da IPPNW fikk nobelprisen. Fortsatt er NLA en viktig og berettiget bevegelse, men når jeg leser medlemsbladet slår det meg at det blir vel mange bilder av entusiastiske studenter samlet et eller

annet sted i verden (de har det sikkert fint), og jeg får følelsen av at aktiviteten i stor grad går ut på å reise rundt og diskutere med folk man fra før er enig med. Samtidig synes jeg at bevegelsen synes for lite i media og en spør seg om aktiviteten er synlig for makthaverne.

Når det gjelder debatten om hvilke saksområder man skal arbeide med, kan det

være en fare for å spre seg for mye og på for mange gode formål (håndvåpen, landminer osv). Kanskje de ressursene som finnes skulle konsentreres om det som var det opprinnelige tema, og som bevegelsen ble kjent for, nemlig kamp mot atomvåpen. Det er jo tydelig at man sliter med pengemangel. Hva med å legge ned papirutgaven av medlemsbladet og kun sende det ut på e-post?

A Nuclear Tsunami

Artikkelforfatteren Dr. Ronald McCoy er IPPNWs copresident. Han er pensjonert spesialist i obstetrikk og gynekologi fra Malaysia. McCoy var medlem av Malaysias delegasjon til Den internasjonale domstolen i Haag da denne ga sin rådgivende uttalelse om atomvåpen, samt medlem av Canberra-kommisjonen for avskaffelse av atomvåpen, begge i 1996. Han bor nær området for tsunami-katastrofen og skrev denne artikkelen bare få dager etter. Den ble trykket i New Straits Time, 4. januar 2004.

Dr. Ronald McCoy
IPPNW Co-President

Just as a conflict-ridden year was coming to a dismal end, there was no reason to think that human suffering, which had reached new heights in some parts of the world, could escalate further.

So, when the tsunami struck southern Asia on 26th December, it seemed surreal that the uncontrollable forces of nature would conspire to inflict more death and destruction on humanity. In a matter of hours, more than 150,000 people in nine countries perished and their habitat destroyed. Ironically, the most severe devastation and loss of life took place in the Indonesian province of Aceh, already a casualty of a twenty-year civil war.

It is most admirable that countries are cooperating to save the survivors of the tsunami from starvation and disease. Paradoxically, at the same time, deliberate killings go on in Iraq, Palestine and other parts of our Jekyll-and-Hyde world.

The tsunami was an unavoidable natural disaster which might have been mitigated by early warning. And yet the world pays no heed to repeated warnings of a greater, avoidable catastrophe that is waiting to happen.

I speak of man-made, apocalyptic nuclear war, a possible product of the world's nuclear weapons that disfigure the arsenals of eight or nine countries. More than that, the nuclear weapon states not only possess nuclear weapons as a deterrent, but some are also developing a new generation of nuclear weapons which they explicitly contemplate using on the battle-field. This

implies that any conventional war can escalate into a nuclear war.

When are the nuclear weapon states going to realise that nuclear roulette is a suicidal game for the deranged? When is the slumbering world going to wake up and redouble its

efforts to rid the world of nuclear weapons?

International Physicians for the Prevention of Nuclear War have repeatedly warned of the dire consequences of nuclear war, but the warnings fall on deaf ears and closed minds. The devastation of the Asian tsunami was a terrible calamity. A 'nuclear' tsunami would be a far greater calamity, which awaits us all if we are not alive to the reality of nuclear dangers.

Yes, the Cold War is over, but the world still bristles with more than 30,000 nuclear warheads. Five thousand warheads in the United States and Russia are still on hair-trigger alert and can be launched in fifteen minutes.

The stalemate in nuclear disarmament is stimulating the spread of nuclear weapons. The nuclear club of five has now grown to eight, if not nine. The bigger the club, the greater the danger.

The world seems to have forgotten the warnings of Hiroshima and Nagasaki, two cities that were com-

pletely destroyed in 1945 in a matter of seconds, each by a single, small, crude atomic bomb. The bombs instantly vapourised or incinerated 150,000 people, and many thousands more died later from injuries and radiation. Today's megaton nuclear bombs are a thousand-fold more destructive.

The elimination of nuclear weapons is a long, slow, complex process that requires an unequivocal commitment from the nuclear weapon states. Future generations deserve to live in a better, safer world, free of nuclear weapons.

Dr. Ronald McCoy, IPPNW Co-President

Fra atomnedrusting til opprusting

De ledende atomvåpenmakter har skrinlagt videre atomnedrustning, og er i stedet i ferd med å utvikle nye våpen. Dette gjør det vanskeligere å hindre spredning av atomvåpen til nye land.

Morten Bremer Mærli

Seniorforsker, Norsk utenrikspolitisk institutt

Internasjonal kontroll

Iranske atomvåpen kan ha blitt unngått, i denne omgang. Etter harde forhandlinger og et betydelig internasjonalt press, ikke minst fra USA, har Iran gått med på å stanse anrikningen av uran på sitt område. De planer som landet måtte ha for atomvåpen settes med dette kraftig tilbake, samtidig som den internasjonale kontrollen opprettholdes.

Sammen med Iran har Nord-Korea, Libya og pakistanske Abdul Qadeer Khan og hans nettverk for atomfysisk teknologi utenfor internasjonal eksportkontroll igjen satt fokuset på internasjonale atomvåpenfarer. Tilfellene har dessuten ført til bastant gjenopplivning av termen "masseødeleggelsesvåpen". Begrepet ble, relativt forsiktig, introdusert for mer enn 60 år siden. Under den kalde krigen og årene med trusselen om garantert gjensidig atomvåpenødeleggelse ble det paradoksalt nok ikke gitt stor plass i offentligheten.

Røverstater

Begrepet "masseødeleggelsesvåpen" er nå tilbake for fullt. Det må likevel understrekes at begrepet tas i bruk nær utelukkende i forbindelse med spørsmålet om spredning. "Masseødeleggelsesvåpen" er blitt en merkelapp for hvordan visse stater - og muligens noen terrorister - oppfører seg. Disse våpen er med andre ord nær knyttet til andre, nyslåtte begreper i aktiv bruk, nemlig "røverstater", "ondskapens akse" og den "andre atomvåpenperiode". Den andre siden av kontroll med masseødeleggelsesvåpen - nedrustning - blir oversett: For ledende atomvåpenstater er effektiv nedrustning blitt et ikke-tema.

For majoriteten av andre stater er ikke-spredning en toveis prosess, hvor gjensidig sikkerhet er avgjørende. Nettopp sikkerhetsvurderinger, og muligheten for avskrekking mot andre staters bruk, har vist seg å være et spesielt viktig motiv for å skaffe seg atomvåpen. Hva det legges vekt på i arbeidet for nedrustning vil derfor uvegerlig påvirke hvor store fremskritt man er i stand til å gjøre i arbeidet for å hindre spredning, og, motsatt, vil fremgang i arbeidet

“Når vi nærmer oss tilsynskonferansen for Ikkespredningsavtalen våren 2005, er det et sørgelig faktum at presset mot dette avtaleverket aldri har vært større.”

det for å hindre spredning virke inn på mulighetene for nedrustning. Økt kontroll av de enorme lagrene av spaltbart materiale produsert under den kalde krigen vil dessuten redusere faren for spredning - og, med det, bidra sterkt til å redusere faren for at terrorister skal kunne lage enkle atomvåpen.

Merkelig og farlig

Tiden er med andre ord inne for igjen å konsultere Canberra-kommisjonen og dens betraktninger om atomvåpen fra 1996: "Atomvåpen innehas i dag av en håndfull stater som insisterer på at disse våpnene sikrer dem unike sikkerhetsfordeler, samtidig som disse statene reserverer seg selv en unik rett til å ha slike våpen. En slik situasjon er ustabil, og derfor heller ikke holdbar. Enhver stats besittelse av atomvåpen er en konstant oppmuntring for andre til å skaffe

seg slike våpen.”

På denne bakgrunn er dagens ensidige oppmerksomhet mot spredning av masseødeleggelsesvåpen merkelig - og farlig. Når atomvåpenarsenaler opprettholdes og det legges vekt på atomvåpen i nasjonale sikkerhetsdoktriner, vil det være en spore til at flere stater skaffer seg atomvåpen. Allikevel er det en oppfatning som stikker dypt i visse kretser, at arbeidet for å hindre spredning av atomvåpen ikke bare kan, men også skal, kobles fra arbeidet for atomnedrustning. USA i særdeleshet mener selv å trenge et spekter av våpen, også atomvåpen, for å møte de nye trusler om masseødeleggelsesvåpen fra stater og fra terrorister. Mulighetene til en rask og effektiv militær respons satt høyere enn egne nedrustningsforpliktelser.

I praksis betyr dette at det nå finnes to kategorier atomvåpen: De "gode", som USA selv besitter, og som har noble hensikter, og de "onde" i "røverstater", som er farlige og destabiliserende. Der internasjonal rustningskontroll lenge har fokusert på å begrense antall atomvåpen og deres leveringsmidler, er den nye "telleenheten" type av regimer og regimers intensjoner. I ytterste konsekvens, som i Irak, anses regimeskifte og forebyggende angrepskrig nødvendig.

I denne tilstanden av naiv atomfysisk tvedeling, i "gode" og "onde" makter, har Bush-administrasjonen selv forsøkt å utvikle mindre, og dermed mer anvendelige, atomvåpen. Parallelt med utviklingen av et rakettforsvar har USA dessuten sagt nei til å ratifisere Prøvestansavtalen, redusert tiden som skal til før testing av atomvåpen kan gjennomføres, og motsatt seg en kontrollerbar produksjonsstans av spaltbart våpenmateriale. Putin er ikke stort

bedre. Den 17. november i år kunngjorde han at Russland "utvikler et nytt atomvåpen, uten sidestykke", før han la til at nyvinningen snart blir en del av landets operative våpenarsenal.

Stort press

Dagens atomprioriteringer i Washington og Moskva kan bare gjøre det internasjonale ikkespredningsarbeidet vanskeligere. Når vi nærmer oss tilsynskonferansen for Ikkespredningsavtalen våren 2005, er det et sørgelig faktum at presset mot dette avtaleverket aldri har vært større. Ryker avtalen, er det i prinsippet fritt frem for enhver stat å skaffe seg atomvåpen. Mer enn 40 stater har den nødvendige ekspertisen og teknologien.

For mer enn tre tiår siden sammenfattet avtalen det kanskje viktigste av alle kjøpslag for vår felles sikkerhet: Stater uten atomvåpen forpliktet seg til å avstå fra å skaffe seg slike, og eksisterende atomvåpennasjoner lovet å ruste ned for å eliminere alle atomvåpen. Atomvåpnene er i dag midlertidig tillatt i USA, Russland, Storbritannia, Frankrike og Kina, som alle testet før 1. januar 1967, ikke forbudt i India, Pakistan og Israel, som alle står utenfor avtalen, og ulovlige alle andre steder.

Mens den langt overveiende andel av stater uten atomvåpen altså har holdt sine løfter om ikke å skaffe seg atomvåpen, settes det i økende grad spørsmålsteget ved atomvåpenmaktens vilje og evne til å ruste ned. I mai 2000 ble det derfor etablert et handlingsprogram for ikkespredning og nedrustning. Handlingsprogrammet ble godkjent av alle

Ikkespredningsavtalens medlemmer, inklusive USA og Russland. Sentrale elementer i handlingsplanen er nettopp blant annet en prøvestansavtale, en avtale om produksjonsstans, en redusert rolle for atomvåpen i nasjonale doktriner, fortsatt atomnedrustning og en videreutvikling av den internasjonale kontrollen for å hindre atomvåpenspredning. Samtidig aksepterte atomvåpenstatene at de har en utvetydig forpliktelse til å kvitte seg med sine atomvåpen.

Sikkerhet

I sum representerer handlingsprogrammets trinn fra 2000 et veikart for det internasjonale ikkespredningsarbeidet, med milepæler. En banebrytende idé, med andre ord, i en tid da masseødeleggelsesvåpen settes høyest på dagsorden for internasjonal sikkerhet, og FNs reformpanel konkluderer med at organisasjonen må intensivere kampen mot spredning av atomvåpen. Problemet er bare, mindre enn fem år senere, at nesten alle trinn i handlingsprogrammet for ikkespredning og nedrustning fra 2000 er brutt. Under dekke av nye sikkerhetsutfordringer og

den globale terrorkrigen forsøker ikke engang de ledende atomvåpenmaktene å late som om de bryr seg om handlingsplanen. Konsekvensene for Ikkespredningsavtalen kan bli dramatiske.

I stedet gjennomgår atomvåpen en renessanse kun de mest pessimistiske torde spå for ti år siden. Med dette har ikke bare risikoen for spredning av masseødeleggelsesvåpen og atomvåpenterrorisme økt. Ledende atomvåpenstater undergraver aktivt den ene internasjonale mekanismen som finnes for å kontrollere atomvåpenambisjonene til stater som Iran.

For virkelig å kunne møte morgendagens ikkespredningsutfordringer, må altså koblingene mellom nedrustning og ikkespredning forstås - og respekteres. Hvis ikke, vil vi snart se nye innehavere av masseødeleggelsesvåpen, og alt snakket om den "andre atomvåpenperiode" kan ikke bli annet enn en selvopplyllende profeti.

Trykket som kronikk i Aftenposten
20.01.2005

Medisinsk fredsutdanning i Norge

NLA-studenter har i flere år argumentert for at fredsrelaterte temaer som menneskerettigheter, tortur og konflikter, er meget relevante for helsepersonell og burde integreres i medisineducasjonen i Norge.

Klaus Melf

*Senter for internasjonal helse, UiT
klaus.melf@web.de*

Mest suksess har så langt studentene i Bergen hatt, som klarte å få noen timer undervisning inn i allmennmedisin, pediatri, sosialmedisin, rettsmedisin og internasjonal helse.

Fordi pensumet på medisinstudiet allerede er presset med lite plass for noe nytt, er det viktig å undersøke hvilke fredstemaer som oppleves som mest relevante for norske leger. I rammen av et toårs masterstudium i Fred og konflikthåndtering ved Universitetet i Tromsø, ville jeg se nærmere på denne problemstillingen. Jeg bestemte meg for å spørre dem som hadde mest erfaring med medisinsk fredsarbeid. I mars 2004 lanserte jeg et online spørreskjema med tittelen "fredsmedisin" og bad engasjerte norske leger og medisinstudenter om å fylle det ut dersom de hadde jobbet med helseeffekter av vold og konflikter, eller var opptatt av dialog, menneskerettigheter, solidaritet eller bærekraftig utvikling. I løpet av tre uker svarte 50 leger og 47 studenter.

Ett av de tolv spørsmålene fokuserte på hvilke konfliktfelt en fredsutdanning for leger skulle prioritere. 68 % av deltagerne var opptatt av "menneskerettighetsbrudd og tortur", 65 % av "fattigdom og utviklingsbehov", og 62 % av "flyktninger/migrasjonsproblematikk".

Det burde være interessant for NLA at kun 29 fredsengasjerte leger eller studenter (30 %) ville prioritere temaet masseødeleggelsesvåpen. Når atomvåpen ikke blir sett som særlig viktig, kan det kanskje tolkes slik at helsepersonell, som befolkningen for øvrig, ikke ser bruk av atomvåpen lenger som særlig sannsynlig. Det er altså mye jobbing igjen hvis NLA skal få med seg

Sri Lanka er et av flere land hvor Peace through Health-konseptet har blitt brukt på flere fredsrelaterte humanitærprosjekt. Freden på Sri Lanka er fremdeles skjor, og helseprosjekt er en viktig del av arbeidet for å hindre at konflikten blusser opp igjen.

flere leger og studenter i kampen for "en tryggere verden uten atomvåpen" (NLAs visjon). Atomaktivister og eksperter forsøker å vekke politikerne og folk før det er for sent: "Aldri har faren vært større enn den er i dag. Atomkrigen rykker stadig nærmere, så lenge vi ikke besinner oss og får laget et tilstrekkelig internasjonalt kontrollsystem" uttalte Mohammed ElBaradei, president av IAEA, den 16.april 2004.

En forklaring på manglende engasjement kan være at atomvåpenrustning er en tung politisk sak der mange føler seg maktesløse eller kanskje er frus-

terte etter 20 år med (tilsynelatende) resultatsløs kamp. Ikke alle er kallet til å være diplomater eller er interessert i å fordype seg i relevante ikkesprednings- og nedrustningsavtaler. Men kanskje er det heller ikke det vi som lege må være flink til. Kanskje er det bedre å spre skikkelig dokumentasjon om hvor forferdelig atomvåpen (og andre typer våpen) er, og hvor stor trusselen for bruk eller uhell har blitt i 2005? Undervisningsopplegget om helseeffekter av atomvåpen laget av Hilde Karen Ofte og Kristin Alice Jakobsen fra Tromsø (som femteårsoppgave) er et eksempel på hvordan leger kan utnytte sin fag-

– en mulighet for NLA?

kunnskap for fredssaken.

Mens NLA jobber for å forebygge det verste, dør ca. 1,6 millioner mennesker per år pga. direkte bruk av vold, ifølge WHO's Verdens Rapport om Vold og Helse. Tallene på sårete som overlever med alvorlige fysiske og/eller psykiske skader er det mangedobbelte. Rapporten dokumenterer også at vold fører til en enorm ressursbruk i helsevesenet, ikke minst i Norge. Enda verre ville tallene ha vært om man også hadde tatt hensyn til sosioøkonomiske og politiske strukturer som dreper ved at barn og voksne ikke får nok mat eller mangler tilgang til enkle medisiner og helseinformasjon. Verdens Helserapport 2004 estimerer at infeksjonssykdommer, svangerskaps- og fødselsrelaterte komplikasjoner og underernæring førte til over 18 millioner dødsfall i år 2002. Mange flere kjemper en daglig overlevelseskamp.

Bruker man terminologien og konseptene til kjente fredsteoretikere som for eksempel Johan Galtung, er vold det motsatte av fred, med krig og tortur som to ekstremformer. Definisjonen av vold er ifølge Galtung en ”unødvendig krenkelse av menneskelig grunnbehov, som overlevelse, velvære, identitet eller frihet”. Vold, og på motsatt side også fred, kan være en handling (direkte vold – direkte fred), en prosess (strukturell vold – strukturell fred), eller et

tilgrunnliggende kulturtrekk (voldskultur – fredskultur). Fredsarbeid er derfor ikke bare å forhindre eller stoppe en krig (på makronivå) eller direkte voldshandling på mikronivå (som familievold eller selvmord). Det er også å forandre voldelige strukturer (som for eksempel utnyttning, manglende tilgang til mat og medisiner, kvinnekjønnediskriminering) og å ta et oppgjør med voldelige sider i kulturen vår (som for eksempel militarisering eller sexisme i språk, religion, ideologi, kunst og vitenskap).

70 % av legene og studentene som deltok i undersøkelsen, jobber eller ønsker å jobbe for fred. Sannsynlig tenker de på fredsarbeid i en mer utvidet kontekst enn NLA har gjort siden de mener at en fredsutdanning burde prioritere menneskerettighetsbrudd, tortur, fattigdom, flyktninger og rasisme. Direkte og strukturell vold er altså et så stort helseproblem at det må kunne etterlyses engasjement fra helsepersonell i forhold til forebygging og reduksjon av vold. Problemet er kanskje at leger og andre helsearbeidere ikke har lært noe særlig i utdanningen sin om fredsarbeid.

Universitetet i Tromsø er nå første universitetet i verden med en modul på master nivå i medisinsk fredsarbeid i slutten av februar. Tilbudet er åpent for lege- og helsefagstudenter, samt sosialvitenskap- og fredsstudenter. Kurset

skal fokusere på hvordan helsepersonell og helsesektoren kan bidra til voldsforebygging og bærekraftig fredsbygging. Følgende temaer vil blant annet bli tatt opp: helsepersonells rolle som brobygger, interkulturell kommunikasjon, fattigdom og helsetilgang, menneskerettighetsbrudd og folkeretten, og dilemma i internasjonalt arbeid. En av foredragsholderne er den nyvalgte IPP-NW-Co-presidenten Gunnar Westberg fra SLMK (Svenska läkare mot kärnvapen). Han skal snakke om medisinsk nedrustningsarbeid.

Interessen for kurset har vært stor med over 30 studenter oppmeldte til eksamen. Jeg tror at interessen neppe hadde vært så stor dersom temaene bare hadde vært atomvåpen og nedrustningsarbeid. Muligens kunne NLA mangedoble medlemstallene om vi også hadde drevet mer aktivt med andre former for medisinsk fredsarbeid. At det er behov for slik en organisasjon som samler alle slags typer ”fredsleger”, er jeg overbevist om. Den tyske IPPNW og den britiske søsterorganisasjonen MedAct er gode eksempler for det. Slik en organisasjon kunne garantere en kontinuitet og kompetansebygging i medisinsk fredsarbeid i Norge som også ville styrke arbeidet mot atomvåpen. På den måten kunne NLA virkelig bli legenes egen fredsorganisasjon.

Referanser:

- 1) Sandøy, I. F. and K. Melf (2003). “Leger trenger kunnskap om menneskerettigheter, tortur og konflikter.” Tidsskrift for Den Norske Lægeforening 123(19): 2766. http://www.tidsskriftet.no/pls/lts/pa_lts_vis_seksjon?vp_seks_id=897508
- 2) Melf, K. (2004). Exploring Medical Peace Education and a Call for PEACE MEDICINE. Centre for Peace Studies, Faculty of Social Sciences, University of Tromsø. <http://www.humanities.mcmaster.ca/peace-health/Resources/Klaus.pdf>
- 3) Der Spiegel. Sitert i Hagen, A.v.d. Atomvåpnene finnes. Morgenbladet. (30-04-2004) <http://www.morgenbladet.no/apps/pbcs.dll/article?AID=/20040430/ARKIV/404300328&SearchID=73199155788131>
- 4) Ofte, H. K. and K. A. Jakobsen (2004). Kjernevåpen og helseeffekter: Et læringsprogram for helsefagstudenter og andre interesserte. Faculty of Medicine, University of Tromsø. <http://www.legermotatomvåpen.no/infomatriell/studier/innhold.html>
- 5) Krug, E. G., L. L. Dahlberg, et al. (2002). World report on violence and health. Geneva, WHO. http://www.who.int/violence_injury_prevention/violence/world_report/en/abstract_en.pdf
- 6) www.who.int/whr/en/
- 7) Galtung, J. (2002). What is Peace Studies? CPS working paper: Three articles by Johan Galtung. CPS. Tromsø. <http://uit.no/cps/3296>
- 8) <http://uit.no/sih/6251/>

Fredsprisen til Wangari Maathai

Nobels fredspris for 2004 gikk til kenyaneren Wangari Maathai, kjent som både miljøaktivist, biologiprofessor og vise-miljøvernminister.

Klaus Melf

Senter for internasjonal helse, UiT

Hun var tidligere mest kjent for sine treplantingsaksjoner. Avgjørelsen ble kontroversiell omdiskutert i norske medier i forveien av utdelingen, men Nobels fredspriskomiteen gjorde klart at det var et bevisst valg. Man ville med dette tydeliggjøre at miljøvern og bærekraftig utvikling er viktig når man vil skape en fredelig verden. I sin tale la prof. Ole Danbolt Mjøs fram at det for 30 år siden var en opphisset debatt om menneskerettigheter hadde noe med fred å gjøre. I dag er det ikke lenger tvil om dette. Utdelingen var derfor også en symbolsk handling for å heve blikket fra et innsnevret fredsbegrep til et mer holistisk konsept. Og når det gjelder miljøvern, så er det ikke bare snakk om forebygging av framtidige konflikter om knappe ressurser, men også om en positiv samfunnsutvikling

som engasjerer folk, gir framtidshåp og et langfristig livsgrunnlag. Maathai klarte det med å starte opp "The Green Belt Movement" som inntil nå har plantet 30 millioner trær, og som gav mange afrikanske kvinner arbeid, utdanning, identitet og en bedre framtid.

Styremedlem Klaus Melf gratulerer fredsprisvinneren under Nobelmiddagen, 10. desember 2004: "On behalf of IPPNW I want to congratulate you prof. Wangari Maathai on your excellent work and your Nobel Peace Prize."

IPPNW i Europa

Med skrekkblandet fryd har jeg latt meg velge til regional visepresident for IPPNW i Europa for perioden 2004-2006. Oppgaven er å forsøke å styrke organisasjonen på det regionale plan og å ta initiativ i forhold til kjernefysisk nedrustning og andre IPPNW-saker.

Bjørn Hilt

Visepresident, IPPNW Europa

EU-politikere er i den sammenheng en viktig målgruppe. Noen av de europeiske organisasjonene har derfor gått sammen om å forsøke å drive litt lobbyvirksomhet i Brussel, kanskje spesielt nå foran tilsynskonferansen for ikkespredningsavtalen for atomvåpen (NPT) som holdes i New York i mai. Vi jobber der også sammen med andre europeiske NGO'er og vi tror det skal være mulig å få til en EU-resolusjon i løpet av våren om behovet for både

ikke-spredning og kjernefysisk nedrustning. Men de europeiske IPPNW organisasjonene er også opptatt av andre saker, der kamp mot kjernekraft og opplysningsarbeid om Chernobyl, Midt-Østen og motstand mot Irak-krigen står på dagsorden.

Det skal også i år være et europeisk IPPNW møte. Det blir arrangert sammen med den franske organisasjonen i Aubagne i nærheten av Marseille i helgen den 29. og 30. oktober. Alle medlemmer i de europeiske IPPNW organisasjonene er hjertelig velkommen til å delta. Det kan kanskje også allerede nå

være grunn til å minne om at IPPNW's 17. verdenskongress holdes i Helsinki fra 7.-10. september 2006.

Men det viktigste for atomvåpennedrustningen akkurat nå er at vi alle nå i vår gjør hva vi kan også på det lokale plan for at tilsynskonferansen for NPT i mai skal føre verden i riktig retning mot reell kjernefysisk nedrustning. Verv ordførere for fred, driv fortsatt opplysningsarbeid om medisinske virkninger av atomvåpen, delta på møter, skriv leserinnlegg, samle underskrifter, eller hva man kan finne på for vår livsviktige sak.

Gi en skattefri gave til IPPNW og NLA

Skattemyndighetene har godkjent at gaver til Norske leger mot atomvåpen på mellom 600 og 6000 kroner gir skattefradrag.

Arbeidet for atomnedrustning er dessverre fortsatt like viktig, nå som tidligere. I 2005 er det stor spenning knyttet til Tilsynskonferansen for Ikkespredningsavtalen i New York i mai. Ikkespredningsavtalen er den viktigste nedrustningsavtalen vi har i dag. Det er viktig at denne ikke blir uthulet pga manglende nedrustningsvilje fra viktige atomvåpenstater. Moderorganisasjonen IPPNW og NLA gjør sammen med mange andre organisasjoner en utret-

telig innsats for å informere om skadevirkninger ved bruk av atomvåpen og oppnå en fullstendig avskaffelse av disse våpnene.

Men et høyt aktivitetsnivå koster. I 2005 er det bevilgningene i statsbudsjettet til fredsorganisasjoner kraftig redusert. NLA trenger derfor økt økonomisk støtte fra støttespillerne våre for å opprettholde det høye aktivitetsnivået vårt. Dessuten sliter hovedkontoret til IPPNW med økonomien og trenger økt støtte fra de enkelte avdelingene.

Styret utfordrer derfor NLAs medlemmer og andre til å gi en skattefri gave

til NLA. Eller hva med å be om støtte til arbeidet vårt i stedet for blomster og gaver ved fødselsdager eller begravelser?

Bidraget kan betales til konto 3060.18.15016 v/ kasserer Ingvild Fossgard Sandøy, Mindev 81, 5073 Bergen. Angi hvor stor del av beløpet som skal overføres til IPPNW sentralt. Husk å oppgi navn, adresse og personnummer.

Med hjertelig takk fra styret.

NAVN _____
 ADRESSE _____
 POSTNR./STED _____
 TELEFON ARBEID _____
 TELEFON PRIVAT _____
 E-POST _____

Jeg er interessert i å spare bevisst med både hjerte og hjerne i Banco Humanfond! Send meg mer informasjon!

Ferdig utfylt tegningsblankett som er trykket i denne folder kan sendes oss portofritt ved at du teiper i gjen sidene og postlegger.

BANCO HUMANFOND - Et fond for de bevisste
 Fonder er et norsk aksjefond med en moderat risikoprofil. Inntil 20 % av kapitalen kan investeres i utenlandske aksjer. Fondet har en ideell profil og egne etiske retningslinjer. I Banco Humanfond unngår du dermed å støtte opp om selskaper som produserer våpen, alkohol og tobakk, samtidig som du tar hensyn til selskapers sosiale- og miljømessige krav (særlig av FN). Den ideelle profilen innebærer at 2 % av din forvaltningskapital ved årets slutt videreføres til Norske Leger mot Atomvåpen.

Spar i Banco Humanfond og støtt Norske Leger mot Atomvåpen!

Har du bevisste etiske og ideelle holdninger og ønsker å dele litt av dine goder med andre?

Nå kan du spare i Banco Humanfond og samtidig støtte opp om det nyttige arbeidet Norske Leger mot Atomvåpen utfører!

Uansett om du sparer langsiktig til deg selv eller dine nærmeste er Banco Humanfond et godt valg. Velkommen som sparer i Banco Humanfond - et alternativ med både hjerte og hjerne!

Norske Leger mot Atomvåpen

i samarbeid med

BANCO
HUMANFOND

Alfred Berg Asset Management
AMM AS

SVARSENDING
 Avtalenr: 140212/24_Pb
 Alfred Berg Industrifinans
 Oslo Sentrum Bedriftssenter,
 0109 Oslo

KANSENS
 UBRUKER
 I TILFALLE
 AV
 UØNSKETE
 FORRETNINGS
 FORHOLD
 VIL VI
 BEHOLDE
 FORRETTEN
 TIL
 Å
 SØKE
 ERSTATNING

Folkebevegelse for atomnedrustning - Våg å forberede en atomvåpenfri

Ikke-spredningsavtalen er den eneste verdensomspennende og juridisk bindende avtale som har som mål å forebygge atomkrig. Dette viktige verktøy er i år igjen oppe til prøve. Avtalen er under sterkt press og en internasjonal folkebevegelse er i gang for å hindre at den bryter sammen.

Kirsten Osen og Ulrich Abildgaard

Ikke-spredningsavtalen (NPT) trådte i kraft i 1970. Den er en kombinert nedrustnings- og ikke-spredningsavtale (faktaark på www.legermotatomvapen.no). Atomvåpenstatene forplikter seg til full atomnedrustning mot at de øvrige stater avstår fra atomvåpen. Hittil har en overveldende majoritet av land (180+) avstått fra atomvåpen. NPT har på den måten vært vellykket. Ulykken er at et lite mindretall (8+) ikke er villige til å gi avkall på sine atomvåpen. Til tross for visse reduksjoner av arsenalene siden den kalde krigen, gjenstår fortsatt ca. 30.000 atomvåpen, hvorav flere tusen i høy beredskap ferdig til utskytning på minutters varsel. Det fryktes at også ikke-statlige aktører er ute etter atomvåpen.

Tilsynskonferanser. Hvert 5. år holdes en Tilsynskonferanse for NPT for å vurdere hvordan avtaleforpliktelsene er oppfylt og hvordan de videre skal oppfylles i tiden som kommer. Gang på gang løper lovende vedtak ut i sanden, hovedsaklig grunnet atomvåpenstatenes manglende vilje til reell atomnedrustning.

I 1995 ble det oppnådd konsensus om en varig forlengelse av NPT. Fra ikke-atomvåpenstatenes side forutsatte dette fremgang på en rekke spesifiserte punkter. En avtale om full prøvestans er blitt ferdigforhandlet, men er ikke trådt i kraft. De øvrige punktene, inkludert atomnedrustning, et forbud mot produksjon av spaltbart materiale for våpenbruk og en garanti for ikke-atomvåpenstater mot å bli angrepet med atomvåpen, er det ikke gjort noe med.

I 2000 kom man fram til et omforent sluttdokument med en konkret handlingsplan for atomnedrustning i 13 punkter. I et av punktene forplikter atomvåpenstatene seg til full atomned-

rustning. Planen utløste stor optimisme, men siden har både USA og Russland vist at dette var tomme løfter. Begge har gått inn for å utvikle nye typer atomvåpen, delvis med nye bruksområder, og de har også ellers brutt en rekke av punktene i planen.

Dette skaper problemer foran den 7. Tilsynskonferansen i New York i mai 2005. Det er utnevnt en president, Brazils ambassadør Duarte, men til tross for tre forberedende møter siden 2002, har man verken blitt enige om grunnlagsdokumenter eller en dagsorden. Et sammenbrudd av NPT ville innebære en betydelig risiko for en snarlig spredning av atomvåpen til de snart halvt hundre landene som allerede har sivil atomteknologi, samtidig som ethvert land ville stå fritt til å videreutvikle sine arsenaler. Det ville også øke mulighetene for ikke-statlig atomterrorisme.

Nedrustning og ikke-spredning. Atomvåpen er blitt et maktsymbol i vår tid, og ikke uventet er atomvåpenstatene mer opptatt av å hindre spredning til andre stater og ikke-statlige aktører enn av egen nedrustning som skulle være deres hovedoppgave. I et brev til NLA fra den amerikanske ambassaden 20.12.04 heter det nettopp av USA er "a world leader in non-proliferation", men det nevnes ikke ett ord om nedrustning. Som fremhevet av det norske uten-

riksdepartement, er nedrustning og ikke-spredning to sider av samme sak. Dersom atomvåpenstatene ikke tar på alvor sin plikt til full atomnedrustning, kan man heller ikke vente at andre land i lengden vil avstå fra å skaffe seg atomvåpen. Det ene avtalebruddet følger av det andre. Hvis et land som USA med verdens sterkeste konvensjonelle forsvar trenger atomvåpen for sin egen sikkerhet, hvorfor skulle ikke andre land ha samme behov?

Canberra-kommisjonen for atomnedrustning, som ble nedsatt at den australske regjering og avga sin rapport i 1996, konkluderte med at: 1) Så lenge noen land har atomvåpen, vil andre prøve å skaffe seg slike. 2) Så lenge atomvåpen eksisterer, er det fare for at de blir brukt. 3) Enhver bruk av atomvåpen vil være en katastrofe.

Tadatoshi Akiva, ordfører i Hiroshima

ing ri verden!

I hereby, call upon the Head of Government of my country to support a decision by the 2005 NPT Review Conference to initiate negotiations on the achievement and maintenance of a nuclear-weapon-free world.

MAYORAL STATEMENT IN SUPPORT FOR THE COMMENCEMENT OF NEGOTIATIONS ON THE ELIMINATION OF NUCLEAR WEAPONS

Folkebevegelse for atomnedrustning. I følge ElBaradei, generaldirektøren for Det internasjonale atomenergibyrået (IAEA), er atomvåpen en resept for selv-destruksjon. Han mener at faren for bruk av atomvåpen aldri har vært større enn i dag og etterlyser en tidsbestemt plan for atomnedrustning. Atomvåpenmotstandere verden over er alarmert foran Tilsynskonferansen og det er lansert en "Emergency campaign abolition now" som krever start av forhandlinger i 2005 og fullført atomnedrustning i 2020.

Hiroshimas ordfører Tadatoshi Akiba og hans organisasjon "Ordførere for fred" mobiliserer ordførere i alle land til Abolition now!. Også U.S. Conference of Mayors, som representerer over tusen av de største byene i USA, er med. I Norge har Nei til atomvåpen stått sentralt i rekrutteringen (www.neitilatomvapen.no), med NLA som støttespiller. Aksjonen støttes per i dag av 62 norske ordførere. Hundre av disse folkevalgte politiske ledere, hvorav minst en fra Norge, vil være i New York som ob-

servatører under Tilsynskonferansen. IPPNW har sluttet seg til Abolition now! Leger og medisinske studenter verden over oppfordres til å ta initiativ overfor myndighetene og intensivere opplysningsarbeidet om de medisinske virkningene av atomvåpen. Dette passer godt med at IPPNW i år feirer 20-års jubileum for Nobels fredspris. Både NLA og Nei til atomvåpen vil være representert i New York. En rekke andre grasrotbevegelser mobiliserer også foran Tilsynskonferansen. Den Internasjonale Kvinneligaen for Fred og Frihet er tilrettelegger i New York og tilbyr opplysninger om arrangementer og oppdateringer fra Tilsynskonferansens forhandlinger på sin nettside www.reachingcriticalwill.org. Under konferansen vil det bli arrangert en stor fredsmesse i Central Park "Cities of the World Peace Fair" med Ordførere for fred som sentrale aktører. Det er å håpe at dette engasjementet kan utvikle seg til en verdensomspennende folkebevegelse som kan presse fram politisk vilje til atomnedrustning.

Også det norske utenriksdepartementet legger stor vekt på Tilsynskonferansen. Departementet har oppnevnt en gruppe med bred kompetanse for å diskutere NPT prosessen. Her er både fredsorganisasjoner og forskere representert.

Krav til Tilsynskonferansen. Bare en generell og effektiv atomnedrustning under internasjonal kontroll vil kunne gi oss et alternativ til atomavskrekking som fundament for nasjonal og internasjonal sikkerhet. Tilsynskonferansen må gå rett på de grunnleggende problemene og forlange at følgende krav fra Abolition now!-kampanjen blir satt ut i livet:

- *Atomvåpenstatenes regjeringer avstår fra å bruke, true med å bruke eller utvikle atomvåpen.*
- *De starter straks forhandlinger om full atomnedrustning.*
- *Alle lands regjeringer arbeider aktivt for å slutte en internasjonal avtale om å avskaffe atomvåpen.*

NWIP-delegasjon til USA

Tidlig i november var det tid for NWIPs første ordentlige delegasjon til USA. Delegasjonen besto av danske Cæcilie Buhmann, svenskene Camilla Mattsson og Martina Grosch og norske Rune Dahl.

Rune Dahl

*Internasjonal studentrepr., NLA
og NWIP-koordinator
rune.dahl@studmed.uio.no*

Nuclear Weapons Inheritance Project (NWIP) er et av IPPNWs internasjonale studentprosjekter, og er man flittig leser av NLAs medlemsblad, har man hørt om det før. For de til nå uinnvidde, er det en slags studentenes Dialogue with Decision Makers, hvor vi blant annet reiser spørsmålet; "Vil dere arve nasjonens atomvåpen?" til medisinstudenter i atomvåpenstatene.

NWIP har lenge jobbet med å etablere samarbeid med medisinstudenter i USA, men av forskjellige årsaker har dette vært vanskelig. Som nevnt i forrige nummer av medlemsbladet, fikk vi et lite gjennombrudd i forhold til dette på verdenskongressen i Beijing. Under tegnede kom der i kontakt med den særdeles driftige, og nå nyvalgte leder

i Student PSR i USA, Chris Brubaker. Chris gjorde en kjempejobb for oss med tilrettelegging av fem dialoger og en heldags workshop. Alt i alt besøkte vi fem universiteter i Ohio, Indiana og Kentucky. I tillegg tok han og hans venner i Cincinnati, Ohio, oss veldig godt i mot og delte sine hjem med oss uken vi var der.

"Jeg skal til den canadiske ambasadens i morgen..."

Dette var en spøk vi hørte hos flere av studentene. Den hadde selvfølgelig sammenheng med begivenhetene som hadde funnet sted noen dager tidligere. Å komme til Ohio, kanskje den viktigste "swing-state", tre dager etter presidentvalget, ga oss virkelig en følelse av å være i begivenhetenes sentrum. Studentene som tok i mot oss i Cincinnati hadde alle deltatt i kampanjer for Kerry, og var naturlig nok veldig skuf-

fet over utfallet. De virket nesten desillusjonerte og slagne og kunne ikke fatte hvordan dette kunne skje én gang til. "Post-election-depression" var den nye folkesykdommen. For å sitere en fortvilet student i Columbus, Ohio: "Forferdelig for meg som intellektuell, fredselkende og ikke-religiøs, nå å leve i et land styrt etter ikke-intellektuelle, imperialistiske og kristenfundamentalistiske prinsipper."

Dialogene – tale til de allerede frelste

Selv hvor interessant det var, hadde vi ikke tatt reisen over dammen bare for å prate om valgresultatet. Vi ville diskutere og problematisere det at landet de lever i har atomvåpen. I tråd med erfaringer fra tidligere delegasjoner, særlig fra India og Pakistan, la vi opp til at vi ville møte studenter som både var enige og uenige med oss. På den måten ønsket vi å skape en dialog og fruktbar diskus-

F.v. Rune Dahl, Camilla Mattsson, Chris Brubaker, Martina Grosch og amerikansk-bulgarske Sylvia, Cincinnati, Ohio

jon om atomvåpenproblematikken, og forhåpentlig, om ikke omvende, i det minste vekke noen tanker i atomvåpentilhengerne i salen. Dette ble ikke helt som vi hadde tenkt oss. Amerikanske medisinstudenter er veldig travle, og der som her, er det studenter som ikke har andre tanker rundt yrkesvalget sitt enn at de vil tjene gode penger.

Konsekvensen av blant annet dette var at de som møtte opp på dialogene stort sett var enige med oss fra før. Dette har

Dialogene på denne delegasjonen fikk altså en litt annen form enn det vi hadde tenkt oss, og målene med dem ble etter hvert mer rettet mot å overbevise studentene om å engasjere seg i kampen mot atomvåpen. Dette ble også et slags opplysningsarbeid, da vi under dagene oppdaget at det kunnskapsnivået og oppmerksomheten rundt temaet var svært varierende.

Noen av temaene som gjorde inntrykk på studentene var blant annet tanken

Vi kunne også fortelle hvordan vi på våre andre delegasjoner, blant annet i Kina, hadde møtt studenter som så USA som den største trusselen i dag. Det gjorde inntrykk på de amerikanske studentene at hos andre, er det de som blir oppfattet som en "rogue state".

At vi fra små land i Europa uten atomvåpen er så bekymret over atomvåpentrusselen at vi vil bruke tid og krefter på å påvirke studenter i atomvåpenstatene, slik at de igjen kan påvirke sine lands beslutningstagere, syntes de var oppsiktsvekkende og forhåpentlig en inspirator til selv å engasjere seg. Hvordan de selv kunne jobbe videre med nedrustning var selvfølgelig et tema vi la vekt på, og vi la særlig vekt på hvor viktig det er å jobbe for å styrke NPT. Studentene tente spesielt på at de med tilsynskonferansen for NPT i New York i mai hadde noe konkret å jobbe fram i mot.

Selv om dialogene ikke ble helt som planlagt, var de på en annerledes måte kanskje mer vellykkede. Engasjementet rundt atomvåpenproblematikken er økt hos studentene vi traff, og vi fikk rekruttert nye studenter til NWIP. Med tanke på USAs avgjørende rolle i dette spørsmålet, føler vi det er veldig viktig at vi nå endelig har fått etablert et skikkelig samarbeid med amerikanske studenter. Neste steg for NWIP i USA blir å arrangere workshops på den nasjonale Student PSR-konferansen i Chicago i begynnelsen av mars 2005.

En mer omfattende rapport om delegasjonen finnes på prosjektets hjemmeside:

www.ippnw-students.org

Denne kan også sendes elektronisk til interesserte ved henvendelse til undertegnede.

Vi fikk delta på "internasjonal aften" ved universitetet i Lexington, Kentucky

ikke vært tilfelle på tidligere delegasjoner til India og Pakistan, men der har man også fordelen av at det er mye enklere å få lagt inn NWIP som en del av undervisningen. Slikt er lettere sagt enn gjort i vestlige land, og noe av det vi tar med oss som lærdom tilbake, er at vi må gjøre ting annerledes hvis vi ønsker samme type dialoger i vestlige land.

om at "Proliferation breeds proliferation", og hvordan politikken USA legger opp til etter Nuclear Posture Review fra 2002 kan lede til et nytt våpenkapløp. I forlengelsen av det, snakket vi om hvordan vi som europeere ser med bekymring på hvor lite samarbeidsvilje USA viser i forhold til resten av verden med tanke på hvordan de forholder seg til forskjellige internasjonale avtaler.

Årsrapporter fra studentgruppene

Bergengruppa

Av Ingvild Fossgard Sandøy

Det var lite aktivitet i studentgruppen i vårsemesteret. Da høstsemesteret begynte, deltok vi på en presentasjonsskveld for nye medisinstudenter av alle organisasjonene på fakuletet. I tillegg arrangerte vi et lengre informasjons- og rekrutteringsmøte i samarbeid med IFMSA og Leger uten grenser i september.

Bergensgruppen består nå av 6 aktive medlemmer. Flere av medlemmene er også med i IFMSA. På samme måte som NLA-studentene nasjonalt prøver å samarbeide mer med IFMSA, har vi også lokalt avtalt at NLA-medlemmer skal delta på IFMSAs interne møter, og at vi sammen skal arrangere møter og debatter.

Planen var å arrangere den første debatten sammen med IFMSA i desember, men dette ble avlyst pga problem med å skaffe innledere. I stedet har vi hatt en intern studiesirkel om konfliktene i Midtøsten, Sri Lanka og Guatemala.

3 av studentene i gruppen vil være med

i en internasjonal samarbeidsgruppe som planlegger et nytt sommerprosjekt i en palestinsk flyktningeleir (ReCap).

Tromsøgruppa

Av Karoline Skogmo (leder) og Heidi Svanøe Hafstad (sekretær)

Denne gruppa ble det på ny pustet liv i utpå vårparten i 2004, da to av medlemmene deltok på studentkonferansen i Dublin i påsken. Dette motiverte på alle måter, og vi tok tak i et av temaene fra konferansen og arrangerte et ettermiddagsseminar i forbindelse med HIV/AIDS dagen 1. desember. Dette omhandlet legemiddelindustrien politikk, etikk og maktforhold. Vi viste filmen "Dying for Drugs", i tillegg til å holde en debatt. Seminaret ble en suksess og det var stappfullt auditorium!

Ellers er resten av året gått med på å organisere oss og velge et styre. Engasjementet er stort, og vi gleder oss til studentkonferansen i St. Petersburg og det nye året.

Oslogruppa

Av Rune Dahl

I 2004 har lokalaktiviteten stort sett begrenset seg til arrangement av temamøter og deltakelse i NLA's Oslo-gruppe sine aktiviteter som styremøter og ambassadebesøk i forbindelse med DwDM.

Temamøtene dette året handlet om Midt-Østen, hvor Niels Butenschøn fra UiO og David Bergan fra Norsk Folkehjelp snakket, og om sosialt engasjement som lege og medisinstudent, med Lasse Efskind fra Aker sykehus som foredragsholder.

I tillegg har vi inngått tettere samarbeid med medisinstudentorganisasjonene IFMSA og Pasienten Jorden, blant annet med tanke på arrangement av temamøter. Det lokale samarbeidet med IFMSA ser vi som en forlengelse av det nasjonale samarbeidet som ble initiert i løpet av 2004.

Internasjonalt har NLA-studenter i Oslo vært involvert i prosjektene NWIP og ReCap, og også deltatt på studentmøtene i Dublin og Beijing.

Oslostudent Rune Dahl sammen med amerikanske, potensielle NWIPere etter dialog i Cincinnati, Ohio

Årsrapport 2004

fra Norske Leger mot Atomvåpen

Årsrapport 2004 fra Norske Leger mot Atomvåpen

Denne årsrapporten beskriver i første del administrative og organisatoriske forhold og i andre del aktuelle saker, prosjekter og andre aktiviteter fra 2004.

1) ADMINISTRATIVT OG ORGANISASJON

Styret

Tordis Sørensen Høifødt (leder, Tromsø), Kjersti Johnsrud (nestleder, Oslo), Ingvild Fossgard Sandøy (kasserer, Molde/ Bergen). Carl Birger Alm (Voss), Anne Alvik (Oslo), Viggo Hansteen (Oslo), Klaus Melf (Tromsø), Morten Bremer Mærli (Oslo), Bjørn Hilt (Trondheim), Per Wium (Oslo), Christin Mørup Ormhaug, (Oslo). Per Wium hadde permisjon fra styret inntil okt.04.

Otto Steinfeldt-Foss (Oslo) og Dagfinn Haarr (Kristiansand) gikk ut av styret ved årsmøtet i mars 2004.

Styret arbeider sammen som en gruppe der alle tar ansvar. Det har vært arrangert arbeidsutvalgs møter der deler av styret har møttes når leder har vært i Oslo for å ha noe mer tid til diskusjoner enn det styremøtene gir. Noen styrerepresentanter har deltatt på telefon i AU-møtene. Denne ordningen har vært evaluert.

Primæransvar for oppgavene har vært fordelt etter følgende:

- Kjersti Johnsrud nestleder og informasjonsansvarlig.
- Bjørn Hilt, internasjonal kontaktperson. Fra sept 2004 europeisk IPPNW visepresident
- Ingvild Fossgard Sandøy, kasserer.
- Carl Birger Alm, ansvarlig for medlemskartotek.
- Viggo Hansteen, kontakt for Norges Fredsråd.
- Anne Alvik, rådgiver for kontakter med forvaltning og politikere.
- Klaus Melf, fagredaktør for hjemmesiden.
- Morten Bremer Mærli, fagressurs, kontakt med politikere og myndigheter, faktaark m.v.
- Christin Ormhaug, håndvåpen som spesialfelt, kontakt med politikere, ambassadebesøk og styrekontakt for medlemsbladet m.v.
- Per Wium, forholdet mellom WHO og IAEA som spesialfelt.

Tordis Sørensen Høifødt og Bjørn Hilt ble av årsmøtet valgt som h.h.v. ”international councillor” (IC) og vise-IC. Rune Dahl er internasjonal studentrepresentant.

Studentrepresentanter

NLA har ved utgangen av 2004 studentgrupper ved alle fire læresteder (se egne rapporter). De er ved utgangen av 2004 representert i styret ved Trygve Ottersen (Bergen), Rune Dahl (Oslo), Runa Halsør (Trondheim), Karoline Skogmo (Tromsø). Styret ser det som en utfordring å opprettholde aktive studentgrupper.

Medlemsbladet

Det ble i 2004 utgitt tre nummer av 22. årgang, opplag ca.1500, men nr. 3 ble utsendt først i januar 2005. Redaktør Heidi Grønseth, student Bergen, redigerte de to første numrene og Trygve Berge, student i Oslo overtok redaktøransvaret fra nr. 3/05. Driften er delfinansiert av støtte til informasjonsarbeid for fred fra UD. Totalt ca. 70 medisinske biblioteker og norske organisasjoner i Abolition 2000-nettverket får bladet tilsendt gratis.

Hjemmesiden

NLA har fått en velfungerende hjemmeside www.legermotatomvapen.no. Fagredaktør og praktisk administrator er Klaus Melf. Det har vært arbeidet med å engasjere en web-master for å fordele arbeidet. Egil Veland er nå webmaster.

Sekretariat

Adresse: Tordis Sørensen Høifødt, Avd for psykiatrisk forskning og fagutvikling, UNN, 9291 Tromsø. Innkallinger og referat av styremøter utsendes stort sett over email. Referatføring går på omgang blant styremedlemmene. Det er ingen ansatte i sekretariatet. Ikke betalt sekretær.

Diverse verv

Valgkomité: Hege Raastad Basmo og Kirsten Osen og Kurt Hanevik.

Christin Mørup Ormhaug representerer NLA i Rådet for Norsk Fredssenter, som har NLAs arkiv og har flyttet til ny adresse: Norsk Fredssenter, Bj. Bjørnsongate 2, 2609 Lillehammer, tlf.61059850, email: knfredssenter@online.no .

Otto Steinfeldt-Foss gikk ut av styret i mars 2004, men fortsatte som Banco-kontakt ut 2004.

Rådet

NLA's råd har i 2002 hatt følgende medlemmer: Ulrich Abildgaard, Hege Raastad Basmo, Christian Borchgrevink, Odd Steffen Dalgard, Anne Grieg, Kjell Grøttum, Kurt Hanevik, Kristian Hagestad, Hans Asbjørn Holm, Jens Gustav Iversen, Einar Kringlen, Mons Lie, Eiliv Lund, Kirsten Osen, Alexander Pihl, Hans Prydz, Johannes Setekleiv, Hilchen Sommerschild, Per Sundby, Helge Waal, Steinar Westin. Styret og rådet hadde ikke fellesmøte i 2004, siden det årlige rådsmøtet ble utsatt til 15.01.2005 i Oslo.

Årsmøtet 2004

Årsmøtet 2004 ble arrangert lørdag 13. mars 2004 kl. 13.00 - 16.30, Rikshospitalet, Oslo. 21 personer var til stede. Det faglige programmet var "Radioaktivitet i nordområdene – utfordringer for Norge" ved direktør Ole Harbitz, Statens strålevern. Også innlegg ved Ingvild Sandøy, Christin Mørup Ormhaug og Ellen Ann Antal om "Dialog som metode i internasjonalt samarbeid" med orientering om ideene bak og erfaringer med IPPNWs Dialogseminarer og Nuclear Weapon Inheritance Project.

På årsmøtet ble det orientert fra Opplysningskampanje-komiteen (okk). Etter årsmøtet i 2003 hadde okk arbeidet med en rekke saker og dette ble oppsummert og er detaljert beskrevet i årsmøtereferatet i referat fra årsmøte 2004 i medlemsbladet 2/2004.

Det ble bestemt at okk- gruppas arbeid etter årsmøtet innlemmes i styrets løpende arbeid.

Styremøter

Det har i 2004 vært elleve styremøter, ti som telefonmøter og et med fremmøte i Oslo den 13.3. i forbindelse med årsmøtet.

Det har vært til sammen fem AU-møter. Styret kommuniserer forøvrig vesentlig via e-post. Det foreligger godkjente referater fra alle styremøtene.

Medlemskartoteket

Carl Birger Alm er styrets ansvarlige for medlemskartoteket som nå drives av n3sport AS og kan oppdateres direkte av styret. Medlemstallet er nokså stabilt med ca. 930 medlemmer hvorav ca. 110 studenter. Det er et problem at en del medlemmer ikke betaler kontingent. Det er liten rekruttering av nye medlemmer, og styret har på handlingsplan å få til aktiv verving særlig av yngre leger og studenter.

Per Ringnes minnefond

NLA overtok i 2002 Per Ringnes minnefond og forvalter midlene i henhold til avtale om dette.

Samarbeidet med Banco fondsforvaltning

NLA samarbeider med Banco fondsforvaltning som gir en del av overskuddet fra de av deres kunder som ønsker det til NLA. NLA fikk i 2004 utbetalt kr. 2495 i slikt utbytte.

Støtte fra Utenriksdepartementet.

NLA mottar etter søknad hvert år betydelig støtte fra UD til informasjonstiltak for fred og nedrustning. I forbindelse med verdenskongressen for IPPNW i Beijing i september 2004 fikk NLA støtte med 50 000 fra UD for leger, studenter og foredragsholdere. Den samlede støtten fra UD var i 2004 195.000 kroner. Det er sendt rapporter og regnskap. Se også regnskapet.

Skattefritak for gaver til NLA

NLA er av Skattedirektoratet fra 2003 godkjent som en organisasjon med rett til skattefradrag for gaver mellom 600 og 6000 kroner.

Medlemskontingent til IPPNW

Etter anmodning fra IPPNW har NLA i 2004 igjen betalt dobbel medlemskontingent (4 USD pr. medlem) til IPPNW. NLA har også i 2004 gitt støtte på 1000 Euro (= 8821 kr) til drift av europeisk visepresident IPPNW.

Økonomisk støtte til andre tiltak

NLA har i 2004 støttet Ungdom mot atomvåpen med 1000 kr, Fredsfilmpriisfondet i forbindelse med Tromsø internasjonale filmfestival med 5000 kr og Vanunuaksjonen med 1000 kr.

AKTUELLE SAKER OG PROSJEKTER

NLA skal informere om faren ved bruk av atomvåpen og om de medisinske virkninger av slik bruk. NLA skal videreutvikle sin strategi for å møte det akutte behovet for å forhindre atomkrig, og kan arbeide både på pasifistisk og ikke-pasifistisk grunnlag. NLA skal holde seg orientert om atomvåpenspørsmål i nasjonale og internasjonale fora (regjering, storting, Nedrustningskonferansen i Geneve, Ikke-spredningsprosessen, NATO) og ta initiativ overfor myndighetene og media når anledningen byr seg. Fokus skal være på de medisinske aspekter av atomvåpentrustelsen, men NLA kan også engasjere seg i spørsmål om fred, nedrustning, menneskerettigheter og miljø. NLA bør også ha kompetanse når det gjelder medisinske virkninger av radioaktivitet mer generelt og av biologiske og kjemiske våpen.

Nordisk ansvar for IPPNW-program for videre dialogseminarer og Nuclear Weapons Inheritance Project (NWIP)
NLA deltar i et nordisk samarbeid for å videreføre IPPNW-programmet for dialogseminarene med beslutningstakere i kjernevåpenstatene og NATO. Hans Levander i SLMK er koordinator. Bjørn Hilt har fungert som kontaktperson for prosjektet. Det har i 2004 vært arrangert dialogseminarer i New Dehli, Islamabad, Moskva og London. Bjørn Hilt deltok på dialogseminar i London, november 2004. Parallelt med dialogseminarene har NLA i 2004 besøkt de aktuelle ambassadene for India, Pakistan, Russland, Frankrike og Storbritannia i Oslo.

IPPNW studenter har organisert et prosjekt som kalles Nuclear Weapon Inheritance Project, NWIP. Prosjektet tar sikte på å komme i dialog med studenter i atomvåpenstatene om deres holdninger til å skulle overta atomvåpnene. Rune Dahl har deltatt på dialogseminarer og workshops i forbindelse med verdenskongressen i Beijing i september og ved fem universiteter i USA i november 2004.

Samarbeidsgruppen NTA/Pugwash/NLA.

- Samarbeidsgruppen NTA/Pugwash/NLA har også i år vært aktiv i sine kontakter nasjonalt og internasjonalt. Hovedfokus har vært ikke-spredningsavtalen (NPT), NAC-resolusjonen, forsøk på å skape en interessegruppe for atomnedrustning blant stortingsrepresentantene, Parliamentarian network for Nuclear Disarmament (PNND), samt å holde ved like de kontaktene med myndighetene som vi har opparbeidet gjennom flere år. Gruppen har hittil uten hell arbeidet for en stortingsmelding om masseødeleggelsesvåpen. Gruppen har hatt 4 strategimøter i Stortinget med representanter for hhv Ap, H, FrP og KrF. Den har som brukere av Reaching Critical Will's (RCW) hjemmeside, på oppfordring fra RCW sendt dem et felles anbefalingsbrev til bruk som bilag til fondssøknader. Gruppen har også på oppfordring fra RCW sendt et felles brev til Utenriksministeren om NGO-representasjon under debattene i 1. komité med kopi til leder i 1. komité. Svar fra UD 21.12.04: Enig i sak, men andre land mot.

Sentrale kampanjer i IPPNW

IPPNWs hovedkontor i Boston lanserte i januar 2004 et strategisk dokument for en kampanje for kjernefysisk nedrustning fram mot Tilsynskonferansen 2005 for ikke-spredningsavtalen. Dokumentet var et resultat av diskusjon med en rekke lands avdelinger og ble drøftet spesielt på det europeiske møtet i London i november 2003 der flere fra vår forening deltok.

Kampanjens hovedmål:

1. Å skape et fornyet engasjement for global kjernefysisk nedrustning ved på ny å utdanne allmennheten og politikere om de medisinske og miljømessige konsekvenser av atomkrig.
2. Å oppnå internasjonal støtte for start av forhandlinger med målsetting om avskaffelse av atomvåpen innen 2020. Forhandlingene vil starte med 2005 NPT Revicon og den ferdige avtalen presenteres ved 2010 NPT Revicon.

Syv ulike delmål ble skissert. NLA anså vi at vi skulle fokusere vår innsats på de tre første delmålene:

Mål 1: Hver IPPNW-avdeling skal rekruttere minst en ordfører til å slutte seg til "Mayors for Peace"- kampanjen og undertegne oppropet om kjernefysisk nedrustning.

NLA bestemte seg for å mobilisere en eller flere ordførere til "Mayors for Peace"- kampanjen. Tromsøs ordfører, Herman Kristoffersen, var den første norske ordføreren som tilsluttet seg nettverket av ordførere i april 2004 etter oppfordring fra NLA. Nei til Atomvåpen har vært særlig aktiv i dette arbeidet, men alle NLAs medlemmer er gjennom medlemsbladet nr 3/04 oppfordret til å verve sin ordfører. Hiroshimas ordfører Tadatoshi Akiba deltok med innlegg på IPPNWs verdenskongress i Beijing i september.

Mål 2: Leger og medisinske studenter fra hver IPPNW-avdeling skal møte viktige politikere nasjonalt for å presse på avskaffelse av atomvåpen innen 2020.

IPPNW har allerede etablert samtaler med viktige personer i atomvåpenstatene (Dialogue with Decisionmakers). Denne tradisjonen skal nå aktivt utvides til å omfatte styrende myndigheter i alle land der IPPNW har avdelinger. NLA deltar allerede i dette, se ovenfor.

Mål 3: IPPNW-avdelinger i NATO-land skal engasjere seg i en koordinert kampanje for å øke publikums og regjeringens bevissthet om motsetningsforholdet mellom NATOs atompolitikk og nasjonale forpliktelser ved ikkespredningsavtalen (NPT). Vi vil vedvarende gjennom vår kontakt med politikere fokusere på temaene knyttet til nedrustningsavtalen og Norges forhold til NATOs atomvåpenpolitikk. Se for øvrig ovenfor under samarbeid med NTA og Pugwash.

Smart Security Concept

Orienteringsbrev sendt statsministeren med kopi til utenriksministeren, forsvarsministeren, utenrikskomiteen, forsvarskomiteen og Den norske lægeförening 5.06.04.

Virksomheter av krigen i Irak

Rapporten "Enduring effects of war- Health in Iraq 2004" fra Medact ble lansert i november. Styret oversatte sammendraget og laget en pressemelding som ble distribuert til landets aviser og Tidsskrift for den norske lægeförening. Stavanger Aftenblad tok inn pressemeldingen. Rapporten og sammendraget ble sendt til statsministeren, forsvarsministeren, helse- og omsorgsministeren og generalsekretæren i legeföreningen.

Abolition 2000-nettverket

NLA er tilknyttet Abolition 2000- nettverket som nå består av 2000 organisasjoner, hvorav 33 i Norge. De norske organisasjonene får NLAs medlemsblad tilsendt gratis.
<http://www.abolition2000.org/news/0012.html>

Arbeid mot skader av håndvåpen

NLA sendte 28.09.2004 søknad til NORAD om økonomisk støtte til håndvåpenprosjekt.

Depleted Uranium (DU)

Styret har nedsatt en liten arbeidsgruppe som går gjennom litteraturen og vurderer dokumentasjon av helseskader.

Verdens kongress IPPNW, Beijing 16.-19.9.2004

Fra NLA deltok to studenter og fem styremedlemmer.

NLA deltok med Sverre Lodgaard fra Norsk Utenrikspolitisk Institutt (NUPI) som "key-note speaker" og var hovedarrangør av to "workshops": 1. "Children at war" med Elizabeth Jareg, Redd Barna, og 2. "Nuclear terrorism" med Steinar Høibråten, forsker og fysiker, Forsvarets forskningsinstitutt, Ira Helfand, sjef for akuttmedisinsk seksjon Cooley Dickinson Hospital, USA/ Physician for Social Responsibility, og Li Bin, direktør for nedrustningsprogrammet ved universitetet i Beijing.

Det deltok ca. 400 leger og 100 studenter ved kongressen. De fleste opplevde at det var en ny giv i organisasjonen. Arbeidet med fornyelse av organisasjonen ble startet i forkant av verdenskongressen. Det er planlagt et diskusjonsseminar hvor man tar opp fokus for organisasjonen, arbeidsmåter, arbeidsfordeling i foreningen med mer den 25.-27.02.2005 i London. NLA skal være representert ved en lege og en student.

Avtale mellom IPPNW og International Federation of Medical Students' Associations (IFMSA)

Det er inngått en ny intensjonsavtale mellom NLA og IFMSA der organisasjonene forplikter seg til mer formalisert samarbeid. Forslaget innebærer nærmere kontakt med IFMSA-gruppene som finnes i alle universitetsbyene, etter mønster fra andre land der IPPNW-studenter ofte sitter i IFMSAs Standing Committee on Refugees and Peace (SCORP). IFMSA-studenter bør også kunne delta i NLAs aktiviteter/møter. Det er viktig bl.a. for rekruttering av ferdige leger til NLA. Det presiseres i dokumentet at IPPNW og IFMSA allerede samarbeider internasjonalt.

Møter

- Sveinung Larsen og Rune Dahl deltok i januar på møte i Washington DC arrangert av Helen Caldicott's gruppe ved the Nuclear Policy Research Institute. Møtets tittel var "Three Minutes to Midnight: The Impending Threat of Nuclear War".
- Klaus Melf representerte NLA med stand på sangkoret Vårbuds fredskonsert "Aldri mer Hiroshima" i Harstad 20.-21.02.04
- Dialogbesøk til Pakistans ambassade 25.02.04, (Rune Dahl, Christin Ormhaug, Kirsten Osen) og i Indias ambassade 02.03.04 (Ingebjørg Myhre, Kjersti Johnsrud, Kirsten Osen)
- NTA-møte 17.03.04 i Nobelinstituttet: "FNs arbeid for atomnedrustning", der NLA var medarrangør. Fra NLA deltok Viggo Hansteen, Christin M. Ormhaug, Per Sundby og Kirsten Osen.
- NUPI-seminar 18.03.04 på NUPI: "Ikkespredningsavtalen: status, utfordringer og veien videre". Fra NLA deltok Kirsten Osen og Kristin Alise Jakobsen. Morten B. Mærli deltok fra NLA/NUPI.
- Årsmøte i Norges Fredsråd 22.03.04: Fra NLA deltok Viggo Hansteen.

- Årsmøte i Nei til Atomvåpen 23.03.04: Fra NLA deltok Bjørn Hilt.
- Møte på Senter for internasjonal helse v/ UiTø i mars i Tromsø: Peace Through Health. Fra NLA deltok Klaus Melf, Tordis S. Høifødt og Kristin Alise Jakobsen.
- Møte i Ungdom mot Atomvåpen 24.03.04: Ingvild Fossgard Sandøy holdt et innlegg om ”Effekter av radioaktiv stråling på mennesker og miljø”.
- NUPI-seminar 30.03.04: ” De kjernefysiske våpenprogrammene i India og Pakistan”. Fra NLA deltok Christin M. Ormhaug og Hilde K. Ofte. Morten B. Mærli deltok fra NUPI/NLA.
- Europeisk studentmøte i Irland 8.-12.april 2004. Fem studenter og en lege deltok fra NLA. Et viktig tema var Peace Through Health.
- Dialogmøte med den russiske ambassaden i Oslo i forbindelse med møtet i Moskva 24.04.04 (Rizwan Hussein, Sveinung Larsen, Kjersti Johnsrud, Kirsten Osen).
- Bjørn Hilt og Kjersti Johnsrud deltok på møtet ” Nuclear Energy and Nuclear Weapons in an unstable world” Berlin i mai 2004.
- Trygve Berge deltok på IFMSAs generalforsamling i Makedonia 3.-9.august, og representerte NLA i SCORP (Standing Committee on Refugees and Peace).
- Norges Fredsråd hadde 11.08.04 informasjonsmøte med UD og NORAD om ommøblering av UD-NORAD. Viggo Hansteen møtte fra NLA.
- Strålevernets workshop om medisinsk beredskap og jodprofylakse ved atom- og stråleulykker, Svanhovd 27.08.04. Anne Alvik, Kirsten Osen og Kjersti Johnsrud deltok fra NLA. Jodtablettene i Nord-Norge utgår på dato i 2005/06. Det diskuteres om anbefalingene skal begrenses til barn og unge under 18 år. Det er usikkerhet om distribusjonsmåten, og om det er hensiktsmessig å anbefale oppbevaring i hjemmene. Forebygging thyreoideacancer hos barn er hovedgrunn for joddistribusjon til barn og ungdom.
- Globaliseringskonferansen i Oslo 22.10.2004. NLA deltok med stand.
- NLA deltok på seminar aom FNs tusenårsmaal nr. 8; ”Globalt partnerskap”, (Ingvild Sandøy). på Sundvolden, 08-09.11.04.
- Dialogmøte 10.11.04 i den franske ambassade i forbindelse med møte i Paris som ble utsatt til 2005 (Ulrich Abildgaard, Christin Ormhaug og Kirsten Osen).
- Dialogmøte 11.11.04 i den britiske ambassade i forbindelse med møte i London (Per Wium, Anne Alvik, Christin Ormhaug, Kirsten Osen).
- Bjørn Hilt deltok på møte i London 22.11.04 med FCO (=UD i England) og beredskapsavdelingen i Helsedepartementet.

Leserinnlegg og andre publikasjoner

- ”Ingen beskyttelse mot atomvåpen”. Leserinnlegg av Bjørn Hilt under debatt i Adresseavisen, 05.02.2004.
- Kirsten Osen: ”Smart Sikkerhet”. Morgenbladet 14.- 20.05.04.
- Morten Bremer Mærli: ”Atomnedrustning i fare, nye atomvåpen på fremmarsj”, kronikk, Aftenposten 24.05.04.
- Artikkel i Aftenposten 25.10.04 av Bent Natvig og Kirsten Osen, ”Regjeringen må støtte atomnedrustning”.

Diverse media

- Det kom lite ut av iherdige forsøk på offentliggjøring av resultatene fra meningsmålingen som ble foretatt av MMI ultimo nov. 2003. Saken ble avvist fra Dagbladet, Aftenposten og NTB. 22.01.04 ble det sendt ut pressemelding til de riksdekkende avisene og de store lokalavisene uten nevneverdig respons. Resultatene er sendt til IPPNW sentralt.
- Pressemelding 07.05.04: ”Tromsø får fredsordfører - Herman Kristoffersen tilslutter seg nettverket av ordførere som vil avskaffe atomvåpen”.
- ”Nei til atomvåpen?” november 2004. Oppslag på www.forskning.no fra NTNU, bl.a. intervju med Ole Kopreitan og Bjørn Hilt.
- Pressemelding fra Norske leger mot atomvåpen 16.12.2004: ”Om varige virkninger av krigen på helsesituasjonen i Irak”.

Utvalgte skriv fra NLA

- Smart Security: Brev til statsministeren, utenriksministeren og forsvarsministeren, utenrikskomiteen og forsvarskomiteen 05.06.04.
- NAC-resolusjonen: Brev sendt til utenriksministeren, med oppfordring til norske myndigheter om å støtte NAC-resolusjonen 16.10.04. Norge stemte ja til denne resolusjonen og UD sendte brev om dette til NLA. Brev ble også sendt Den norske lægeforening med anmodning om å påvirke UD til å stemme ja.
- Virkninger av krigen i Irak: Rapporten ”Enduring effects of war - Health in Iraq 2004” fra Medact ble 16.12.04 sendt sammen med pressemelding fra NLA: ”Om varige virkninger av krigen på helsesituasjonen i Irak” til statsministeren, forsvarsministeren, helse-og omsorgsministeren og generalsekretæren i legeföreningen.
- NLA sendte brev til USAs ambassade og uttrykte lettelse over at den amerikanske kongressen reduserte utgifter til atomvåpenprogrammet 14.12.04.

Retur til:
NLAs medlemsarkiv
v/Ingvild Fossgard Sandøy
Mindeveien 81
N-5073 Bergen

Velkommen til Norske leger mot atomvåpens årsmøte 2005

Lørdag 12. mars

Sted: B-302, Sentralblokken, Haukeland sykehus, Bergen

Kl. 1000-1200 Faglig program:

- Christin M Ormhaug og Nicholas Marsh, Fredsforskningsinstituttet i Oslo(PRIO): "Håndvåpen – en utfordring for helsesektoren"
- Klaus Melf, Senter for internasjonal helse, UiT: "Utfordringer for medisinsk fredsundervisning"

Kl 1200-1300 Lunsj

Kl 1300-1630 Årsmøteforhandlinger

1. Valg av møteleder og referent
2. Godkjenning av innkalling og dagsorden
3. Referat fra årsmøtet 2004, se medl blad nr 2/04 s.20-21.
4. Regnskap 2004
5. Årsrapport 2004 fra styret og studentgruppene
6. Forslag til vedtektsendring
7. Prinsippprogram 2005
8. Budsjettforslag 2005
9. Valg av leder og styre
10. Valg av valgkomitè
11. Oppnevning av revisor

Neste manusfrist: 29. april 2005

*Norsk avdeling av International Physicians
for the Prevention of Nuclear War (IPPNW)*